

11 квітня 2025 | № 7
(1597)

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційне видання
ДСП «Чорнобильська АЕС»

Перші новосели Славутича

Зустріч новоселів. 26.03.1988. «Вечірній Київ» (№74).

X Міжнародна конференція INUDECO

див. стор.4

У ЦЬОМУ НОМЕРІ

стор. 3 — Актуально.
— Нарада з гуманітарного розмінування зони відчуження
— ЧАЕС відвідала делегація високопосадовців з Франції

стор. 4 — X Міжнародна конференція INUDECO

стор. 5- 6 — Перші новосели Славутича

стор. 7 - 8 — Дезінформація як форма життя в срср

ДАТИ І ПОДІЇ

1- 4 квітня 2014 року — Виконано операцію із переміщення східної частини Арки Нового безпечного конфайнмента в зону очікування (112,5 м).

02 квітня 2022 року — Деокуповано місто Славутич.

03 квітня 2022 року — Офіційна дата деокупації ЧАЕС. Десантно-штурмові війська Збройних Сил України взяли під контроль ділянки державного кордону України з республікою білорусь.

22 квітня 1979 року — Чорнобильська АЕС виробила перші десять мільярдів кВт.год електроенергії.

Статті про Чорнобильську катастрофу поставарійного періоду є найяскравішими зразками спотворення фактів і прямої брехні.

див. стор. 7

На Чорнобильській АЕС відбулася нарада з гуманітарного розмінування зони відчуження

31 березня 2025 року заступник міністра економіки України Ігор Безкараваний на майданчику ЧАЕС провів нараду з підприємствами, розташованими у зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення, де були обговорені стратегії імплементації заходів з гуманітарного розмінування, що є важливим етапом для розвитку наукової та виробничої діяльності у Чорнобильській зоні.

Міністерство економіки наголошує на важливості гуманітарного розмінування для відновлення та розвитку Чорнобильської зони, а також для виконання міжнародних зобов'язань України у сфері протимінної діяльності.

Чорнобильську АЕС відвідала делегація високопосадовців з Франції

3 квітня промисловий майданчик Чорнобильської АЕС відвідала делегація французьких та українських високопосадовців. Міністерка захисту довкілля та природних ресурсів України Світлана Гринчук разом з представниками Посольства Франції в Україні оглянули важливі об'єкти ЧАЕС, а також результати втручання російського дрона в НБК.

Гості побували в приміщеннях під Аркою нового конфайнменту, Північному гаражі системи основних кранів, а також на майданчику сховища відпрацьованого ядерного палива сухого типу (СВЯП-2).

Зокрема, делегація відвідала розміщену на території промислового майданчика сонячну станцію «Солар Чорнобиль-1».

У рамках наради з керівництвом станції було обговорено питання життєзабезпечення ЧАЕС та актуальні

проблеми її функціонування.

Завершенням візиту стало відвідування колишнього міста енергетиків Прип'яті та об'єкта «Чорнобиль-2».

Україна та Франція продовжують ак-

тивно працювати над відновленням критичної інфраструктури України та розвитком міжнародної співпраці, що має важливе значення для забезпечення стабільності та відбудови країни.

X Міжнародна конференція INUDECO

INUDECO

СЛАВУТИЧ / УКРАЇНА

Міжнародна конференція
«Проблеми зняття з експлуатації
об'єктів ядерної енергетики та відновлення
навколишнього середовища»

Ювілейна X Міжнародна конференція INUDECO «Проблеми зняття з експлуатації об'єктів ядерної енергетики та відновлення навколишнього середовища» відбудеться наприкінці квітня в Славутічі.

25-26, 29-30 квітня 2025 року відбудеться X Міжнародна конференція «Проблеми зняття з експлуатації об'єктів ядерної енергетики та відновлення навколишнього середовища» INUDECO-2025.

Конференція проходить у місті Славутічі з 2016 року в рамках заходів до роковин аварії на Чорнобильській АЕС. За цей час більше 900 науковців та практиків з 20 країн світу взяли участь у конференції.

Цьогорічна тема конференції — «Ядерна енергетика: виклики безпеки».

Основні напрями дискусій у 2025 році:

- Ядерна безпека в умовах війни.
- Ядерний тероризм та міжнародні виклики.
- Управління ядерними об'єктами в кризових ситуаціях.

— Продовження ресурсу та зняття з експлуатації ядерних об'єктів.

— Комплекс НБК-ОУ — Відновлення довкілля.

— Технології розумного міста для міст-супутників АЕС.

Конференція проходить у гібридному форматі (очно/віддалено). 25-26 квітня 2025 року подія відбудеться очно безпосередньо в Славутічі, 29-30 квітня 2025 року роботу конференції буде продовжено у віддаленому форматі.

Оргкомітет самостійно визначає формат участі, порядок та черговість виступів учасників за підсумками вивчення їх мотивації та в результаті відбору.

Підтвердження участі та електронне запрошення відібрані учасники отримають до 16:00 21 квітня 2025 року.

Офіційні мови конференції: українська, англійська. Слайди, тези до виступів готуються виключно англійською мовою.

Статті до електронного збірника конференції подаються українською та (або) англійською мовою. Оргкомітет планує випуск електронного збірника,

статті прохання надсилати на електронну адресу inudeco2018@gmail.com до 30 травня 2025 року.

Організаційний внесок за участь у конференції складає: для учасників, які будуть відібрані для очно-віддаленої участі — 950 грн, для віддаленої участі — 350 грн.

Всі кошти, зібрані завдяки учасникам конференції, будуть направлені на гуманітарні цілі у співпраці із Благодійним фондом «ЧАЕС. Славутич. Розвиток».

Кошти (благодійний внесок) учасники направляють самостійно через веб-сайт <https://helpslavutych.arr.in.ua/> із обов'язковою вказівкою платежу «INUDECO».

Реєстрація буде доступна до 19 квітня 2025 року на сайті <http://inudeco.pro/>

З усіх питань телефонуйте: Старовойтова Арина (оргкомітет) +38 050 900 94 74, 050 353 11 35,

Карасьова Марина (питання реєстрації) +38 050 464 91 61.

Електронна адреса оргкомітету: inudeco2018@gmail.com.

Перші новосели Славутича

37 років тому перші новосели отримали ордери в новому місті-супутнику Славутичі.

26 березня 1988 року до Славутича прибули перші новосели. Насамперед на автобусах із Києва, сама дорога зайняла близько трьох годин. До подібних масових приїздів сімей енергетиків на екскурсії-оглядини тут звикли, — повідомляв тоді «Вечірній Київ» (№74), — але зараз вони прибули вже як господарі конкретних квартир та котеджів, що чекають на них.

Слід зазначити, що будівництво Славутича було частиною комплексної програми з ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Відповідно до постанови уряду від 2 жовтня 1986 р. «Про будівництво нового міста для постійного проживання працівників Чорнобильської АЕС». Розрахункова чисельність населення — 20 тисяч, з перспективою до 30.

Урочиста церемонія проходила у новій будівлі, тимчасово відданий під міськвиконком. Коротке вступне слово пролунало від голови міської ради Анатолія Панькова. Потім було зачитане рішення про видачу ордерів. І новосели отримали ці червоні книжечки разом із ключами від нових квартир.

«Для деяких працівників Чорнобильської атомної електростанції та ВО «Комбінат» відкриття Славутича стало їхнім спільним святом: перші 43 сім'ї от-

римали квартири», — зазначалось у газеті «Трудова вахта» (№3). Серед них родини директора ЧАЕС Михайла Уманця, машиніста парових турбін Володимира Печерського, водія Андрія Сизацького, медпрацівника Віталія Харченко.

«Давно знають один одного Валентин Єжов, який отримав ордер під номером 1, та Іван Лавриченко, — писав «Вечірній Київ» (№74). — Разом працюють у цеху централізованого ремонту ЧАЕС, обидва були з перших днів на ліквідації наслідків аварії. І у вахтовому селищі Зелений Мис мешкали в одній кімнаті.

Тепер вони вже із сім'ями житимуть по

сусідству у двоповерхових котеджах Вільнюського кварталу.

Житлова площа кожного — 65,9 кв. м».

Заселялись як котеджі, так і багатопверхівки. Загалом котеджі становили близько 20% усієї міської забудови. У їх отриманні перевага надавалась багатодітним сім'ям та персоналу з важкими умовами праці.

Щодо особливостей житла, наприклад, згадувалось, що зведене вірменськими та азербайджанськими будівельниками, дворівневе. У Талліннському кварталі будинки яскраві та просторі, їх попарно з'єднувала засклена веранда. У Ризькому, зокрема, примітними були шпалери в тон загальному дизайну кімнат, а також добротний лінолеум.

Того особливого дня у кварталах новоселів урочисто зустрічали з хлібом-сіллю, квітами. А старший виконроб Латвійської ділянки будівництва Лев Бернаті та голова профкому Любов Аксьонова подарували новоселам кішку — символ непорушності сімейного вогнища.

У Тбіліському кварталі «з'явився поки що лише один новосел, але й зустрічали його як іменинника», згадувалось у «Вечірньому Києві» (№74), зокрема пригощали цитрусовими, фініками та іншим.

Надаючи належне житлу та зустрічі, «довго Валентин Опалев обіймав тбі-

ліських будівельників — починаючи з «начальника Грузії» Гели Шихашвілі та його заступника Арсена Сулави».

Загалом було збудовано 11 п'ятиповерхових будинків та 44 котеджі, як писали напередодні («Трудова вахта» №2), і таких будинків у Грузії ще немає: нові форми, нова технологія у поєднанні з національним колоритом.

Також від міської влади новим мешканцям надавались картки обліку товарів тривалого користування, за які можна було придбати різноманітні меблі. І навіть передбачалась спеціальна брошура, надрукована у 1988 році з рекомендаціями, як меблювати саме житло у Славутичі.

Окрім житлового фонду, було збудовано перші необхідні жителям соціальні об'єкти. Так, наприклад, того дня група жінок-новоселів оглянула ясла-дитса-

Після урочистостей одні новосели залишилися у своїх нових оселях, святкували, інші — поки повернулися на ЧАЕС, у Чорнобиль чи Зелений Мис. Дехто, як, наприклад, сім'я Кулішенко — майстер турбінного цеху Валерій, дружина Наталя та троє дітей різного віку — вже встигли перевезти сюди свої речі.

«У травні, коли більшість зі споруджених 120 тис. кв. м житла буде заселено, і всі присадибні ділянки остаточно впорядковані, а квартири обставлені, гримне небувале свято — день народження багатотисячної родини — перший День міста!» («Вечірній Київ»).

Також тривало будівництво другої черги міста.

**Новосельський А.М.,
науковий співробітник
Національного музею «Чорнобиль»**

док. Чекала на перших учнів й школа на 1266 місць, де були передбачені окремий універсальний блок для шестирічок, басейн, три спортзали (ігровий, розминковий, гімнастичний), всі необхідні кабінети, включаючи клас інформатики, а також власна теплиця.

«Ми готові розпочинати роботу з першого дня четвертої навчальної чверті, — пояснив директор школи В. Янковський, — кістяк педколективу вже сформовано. Набирали його, як й склад медперсоналу міста, насамперед за рахунок інших членів сімей енергетиків, хоча багатьом охочим довелося відмовляти через відсутність педагогічного досвіду».

Завідувач міськвн В. Жигалло додав, що такий самий принцип підбору кадрів збережеться і в другій школі, яку до вересня здасть комбінат «Донецькшахтбуд».

Дезінформація як норма життя в срср

Розбір архівів преси радянського союзу дає тисячі прикладів того, як використовували пропаганду і дезінформацію для створення альтернативного образу реальності.

Статті про Чорнобильську катастрофу поставарійного періоду є найяскравішими зразками такого спотворення фактів і прямої брехні.

Приміром, у вересні 1986 року - лише за півроку після найбільшої радіаційної катастрофи — газета «Трибуна енергетика» в №52 (238) від 23 вересня 1986 року заспокоювала своїх читачів за допомогою обману і применшення проблем.

Стаття «Чорнобиль: завершальний етап робіт», що розповідає про поточний стан на промисловому майданчику ЧАЕС, м'яко кажучи, прагнула применшити масштаби катастрофи та її наслідки, а відверто — навмисно обманювала читача (посилання на номер на сайті ЧАЕС:

https://chnpp.gov.ua/images/pdf/tribuna/tribuna_1986-09-52.pdf).

Давайте розберемо кілька найяскравіших цитат.

«Сьогодні реактор виділяє радіоактивних речовин менше, ніж звичайна

атомна станція. Повітря над ним чисте...».

Немає сумнівів, що ця заява абсолютно не відповідала дійсності. Після вибуху 26 квітня 1986 року в атмосферу було викинуто величезну кількість радіоактивних речовин, зокрема йод-131, цезій-137 і стронцій-90.

Йод-131 має період напіврозпаду близько 8 днів, тому до вересня його активність значно знизилася. Водночас цезій-137 і стронцій-90 мають пе-

ріоди напіврозпаду близько 30 років, що означало їхню тривалу присутність і радіоактивність у зоні аварії.

З огляду на те, що в перші дні після аварії рівні радіації на даху 3-го енергоблоку сягали 2000 рентген на годину, а в деяких зонах — до 10 000 рентгенів на годину, то до вересня 1986 року вони залишалися на рівні сотень рентгенів на годину, особливо в безпосередній близькості від зруйнованого реактора.

Нормальний рівень радіації на звичайній АЕС становить близько 0,1-0,2 мкЗв/год (0,01-0,02 мкР/год).

Таким чином, фактична радіація поблизу зруйнованого реактора була вищою за норму в мільйони разів, а безпосередньо біля об'єкта «Укриття» тривалий час не можна перебувати і сьогодні — через 39 років.

«Триває активна робота з дезактивації території АЕС, на сьогодні вона перебуває практично на стадії завершення.

У вересні промисловий майданчик станції буде повністю дезактивовано.

Звичайно ж, ні про яку стадію «завершення» і «повну дезактивацію» у вересні 1986 року не могло бути й мови.

Очищення доріг, будівель і техніки, як і видалення верхнього шару ґрунту в найзабрудненіших місцях, тривало і в 1987 році.

Очищення територій, вивезення радіоактивних матеріалів у спеціальні сховища тривало до 1991 року.

Періодичні роботи з локальної дезактивації та зниження викидів радіоактивних частинок мали місце і в 2000-х. Роботи з контролю і зниження радіаційного впливу тривають і донині.

Подібні статті, які є класичним прикладом радянської пропаганди, спрямовані на приховування реальних наслідків катастрофи і заспокоєння населення призвели до того, що:

— Евакуацію Прип'яті було розпочато тільки через 36 годин після аварії.

ЧОРНОБИЛЬ У ЦІ ДНІ

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ. Триває напружена робота по ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. За цей час здійснено великомасштабні операції по дезактивації забрудненої території, підготовці до введення в експлуатацію першого та другого блоків атомної станції, по консервації пошкодженого реактора.

На знімках: Чорнобильська АЕС сьогодні; під час урочистого відкриття першої черги вахтового селища Зелений Мис для трудівників Чорнобильської АЕС. Символічний ключ від селища в руках у заступника директора станції Б. В. Киуренка.

Фото спец. кор. ТАРС
В. ЗУФАРОВА та В. РЕПКА.

КОЛИ ВАХТУ ЗДАНО

ВСІ УМОВИ ДЛЯ ВІДПОЧИНКУ І ОЗДОРОВЛЕННЯ СТОВРЯНО ДЛЯ ТИХ, ХТО ЛІКВІДУЄ НАСЛІДКИ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС.

Напружену трудову вахту нерідко робітники, інженерно-технічні працівники, спеціалісти. Одні обслуговують перший, другий і третій блоки, інші ліквідувати наслідки аварії, а саме: при цьому мужність, самопожертву. І так з дня на день, від зміни до зміни.

На цих знімках не відтворено героїну буднів трудівників АЕС, але познайомитись з ними ви маєте змогу.

ГЕБВ, Володимир ЛЕВІН і Сергій ПЧЕЛИНЦЕВ після трудової вахти після — супутники поїзду: робітниця з Прип'яті Тетяна САВІНА, Тетяна МАЗУР, Людмила ПЕРОВИЧ, Надія КРЮЧКОВА та інженер Микола СМІРНОВ; за більярдом: столик інженер Смоленської АЕС Сергій ВІСНІКОВ і водій Чорнобильської АЕС Григорій АВАКОВ.

Фото Бориса ГРАДОВА.
«Спеціально для «Вісника» (Київ)»

Фоторепортаж у номер

<http://www.nbuv.gov.ua>

— Інформацію про реальні рівні радіації приховували, що призвело до масового опромінення ліквідаторів і жителів на-

воколишніх населених пунктів.

— Наслідки катастрофи виявилися

більш важкими і довгостроковими, ніж стверджувалося в офіційних звітах.

Проте, найгіршими, безумовно, стали довготривалі наслідки системної дезінформації населення.

Вони й сьогодні є першопричиною дивних з точки зору елементарно освіченої та інформованої сучасної людини меседжів нахшталт того, що головними героями ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС (ЛНА) є пожежні, що усі витрати від робіт з ЛНА профінансовані й виконані якимось універсальним «союзним центром», що власне ЛНА завершилося ще наприкінці 80-х років минулого століття, тощо.

Як не парадоксально, але ці міфи, вкинуті у масову свідомість ще за радянських часів, сформували низку соціально-економічних передумов, які відчутно загальмували і процеси зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації, і програми соціального захисту учасників ЛНА, і розвиток атомної енергетики як галузі.

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційне видання
ДСП «Чорнобильська АЕС»

Видання засновано у 1995 році. Видається на виконання ст. 10. «Права громадян та їхніх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки» Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та на підставі ч.3 ст. 15 Закону України «Про медіа».

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Майя Руденко,
Віталій Медвідь, Денис Ланько

Зворотній зв'язок:

m.rudenko@chnpp.gov.ua

+380 4593 441 50

Ukraine
NOW ua